

مستشرقان

مطبوعه رحمن اداره :

جہاں اوغٹسده امنیت
مندیونی جوارنده
شنگول بقوشنده
۲۷ نوسو

سلکوزہ موافق آثار
جدیدہ مع المثنویہ
قبول اول نور

درج ایڈلہ بن آثار اعادہ اول نماز

۱۳۲۶

دینہ ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیانہ و بالخاصہ احوال و شئون اسلامیہ نہایت اہم و مفیدہ بر نشر اول نور .

صاحب و مؤسسری :

آبونہ بدلی

در سعادتہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تاسیسی

سنہ لکی

۳۵	۶۵	۶۵	۶۵
۳۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰
۹	۱۷	۱۷	۱۷
غروش	روبلہ	فرانق	سائر ممالک اجنبیہ

قبیلہ دن مقوا بورو ابہ کوندریلیرسہ سنوی

۲۰ غروش فضلہ آل نور

۱۰ تموز ۳۲۴

یدنجی جہاد

۱۴ محرم الشریفہ ۱۳۲۹ پنجشنبہ ۲۲ کانون اول ۱۳۲۷

عدد : ۱۷۶

حقیقتہ

(پینمبر مترك اسمی ندر؟) سؤالنه جواب ویردمیوردی. حال بوکه او نام مبارک دها «مقصود» ک ایلك سطر لر نده باصره ایتهاچی تنویر ایدر. دوشوندم، عیبا چوجوق معنای مقصودی پیغمبر لغتندن باشقه بر لغته می آ کلا یوردی؟ حال بوکه، «پینمبر» بزده اشایع الاستعمال بر کله در. بو، بویله دکادی. بوتون بونلر، بوتون ننا یخ حاضره؛ طو دیغمز طریق تدریسک سقامتی کوسترن دلائل حسیه در.

« تفکروا فی آلاء الله ولا تفکروا فی ذاته » ، « العجز عن درک الادراک ادراک — و البحث عن سر ذات الله اشراک » کبی متکامل دماغلرک بیله حضور عظمتنده سرفرو برده عجز اوله جغنی اخبار ایدن اخبار صادقیه قارشی ، چوجتله بوکی مسائل خرد فرسادن بحث ایدلمه سنی قصد ایتدیگمز، صاقین خاطرلره بیله کله سین؛ بو، مقصد مترك بتون بتون مخالفی در. عرض ایتک ایسته دیگمز ؛ چوجتله سؤال لرندن قابل حل اولانلری ، سویره ادراک لرینه کوره حل ایتک ، اولیانلری ده ینه جوابسز براقیه رق صور دینی شیئک بیوکلرجه بیله قابل ادراک اولمادیغنه اسلوب تکشینی ایله چوجقده قناعت حاصل ایتکدر .

حاصلی عقائد تدریساتنده هیچ الوریثلی و ثمره دار اولمایان (اسلوب تقریری) بی یاخود دها فناسی اولان (آ کلامه دن از بر ایتدیرمه) اسلوبی ترک ایله اسلوب استقهای و شتله مراجعت ایتلیدر . واقعا بو اسلوبلر؛ بعضی معاملر ایچون بلکه ده «یورجی» اوله جتدر . اوله یا . . آرتق معلم ، چوجتله کیابلرندن بر ایکی صحیفه درس کوستره رک اولنره از بر ایتدیرمکه ، قولایجه جق درس ساعتی کیرمش اولامایه جق . . اسلوب استقهای و مختلطی تعقیب ایچون لازم کان بوتون اوصاف ایلامه تصف اولقله برابر اولکی عظالت جامدانه یرنه آرتق درس خانه ده کندینی کوسترن حیات و حرکتی اداره لازم کله جک . بوناری کوزه آلمانلر ؛ معلمکک ده سمته اوغرامایارق کندیلرینی کناهدن، چوجتله قابلات معنویه سنی عقامتدن قورومق لزومی اولسون ادراک ایتلیدرلر . دوشوندم که اسلوب استقهای دیدیگمز شیء ، اسلوب قرآنی در . بزاسکی یوله دوام ایتکله قانون منیف الهی دن انحراف ایتش ، چیقماز یوله صاپمش اولیوروز . عقائدک روحی اولان « یقین » ذائل اولوق ایچون مطلقا باب الشکدن حکمک لازم کایور ؛ شک ؛ ضمان- یقیندر . دین فطری اسلامک مدخلی اولان کلمه شهادت بیله « نئی » ایله باشلامایورمی . . بز ؛ « شک » دن ذکل ، بیت انکبوت کبی دائما عرجه زوال اولان تقلید طامباندن اورکلی یز . شو ؛

خذ العلم من انوار الرجال بقاب لا یمتل ذی جدال حکمتندن تغافل ایدرک بومسئله ده قلبک، حسیاتک موقع مهمنی استخفاف ایتدیگمز آ کلا شاماسرن. حسیاتک ده انصواب اسالیب تربیه دأثره سنده تهذیب اولوتیه سی ، « عقل ذی جدال » ایله « قلب سلیم » آردسنده توازن حاصل اولمهی ؛ بک زیاده شایان نظر واعتنادر .

ع . ن

هادش — « تدریسات دینییه » عنوانیه کچن هفته صراط مستقیمده نشر ایدیلن بندق محرر محترمی، اسلوب بحثک بومسئله ده درجه قیمت واهمیتنه جر کلام بو یورمشلر . « تونل » ک ایشلمه سنه عائد بر ماجرا ایله تمیلا اسلوبی بو خصوصه درجه تالیه ده کورمک ایسته مشلر . بز ایسه اسلوب تدریسی، هر نوع تدریسات کبی تدریسات دینییه ایچون ده بر مدخل طبیعی عد ایدر ز. تونل تشبیه کنجه: « تونل » آرابه لرینسک اسلوب جر و تخریکتی بزده بیلملر اولدینی ایچون بو ایشدن بز جاهلر محروم قاهره ق تکرار عالم مستقید اولمش . هادی تونله بویله اولسون ، بک ممکن، بک قابل ایکن تونلک اسلوب اداره سنی اوکریمکه قالمایلم ده جهالت بلاسی اوله رق ینه باشقارینه قایدیرم . فقط، مکتبلر یزده می بویله اولسون؟ اسلوب تدریس بیلمه یوروز ، مادامکه بیلمه یوروز ، اوکریمه یلم . . . یانه یایلم؛ تونله یایدیغمز کبی بوایشی ده بیلملره تودیع ایدلم یعنی عقائد دینییه مزی ده باشقارلندن، اجابدن اوکریمه می دیهلم؟ مقصد من محرر محترمی ؛ تحطه دکل . مقصدلری ؛ اسلوب شناسی آدملر من اولدیغنی آ کلامق اولدیغنی بیلدوروز. فقط بویله آدملر یوقسه بو آدملری یتشدیرمک ، الده کی معلملره تعلیم ایتک امکانشز برشی او نکچون اسلوبک بومسئله ده مقدمه طبعیه اولدیغنی تکرار ایدر ز . والا تونل ؛ بز ی بک قارا کلق بولاردن سوروکلر کیدر .

ع . ن

دیلمز ایچنده . . خورده شیلر

ه ، (مثل می) ، (ضرب مثل) می ؟

آتالردن قالما، اسکیلردن کله بر طاقیم ایجه و سوزولمش سوزلر . دو کوله دو کوله دوکمه [دوومه] اولمش . . چکیچ کبی ازیمچی ، اورس کبی طایانغان . . بعضیسی آناسودی کبی طادلی ، بعضیسی بابا اوکودی کبی آچی . . فقط هیسی شقالی، هیسی وفالی . . . بعضیسی قالدیدن چیقمش اورنک ، بعضیسی اورنک چیقاران قالیپ . . بعضیسی قاعده دن طوغمش مثال ، بعضیسی مثال طوغوران قاعده . . فقط هیسی کار ، هیسی فائده . . . آغیرجه آتینه طارتیدق یاقیشان بو دکرلی سوزلره نه دیرلر ؟

بعضیلر (آتالر سوزی) دیر . فقط بو صوکرده دن برشیدر . . احتمال ؛ (آتالر سوزی طرتمایانی یابانه آتالرلر) سوزینه باقیلاررق یاقیشدیرلش . . یوقسه هرکس بیلیرکه بونلرک هرکسجه بیان وبک نیلن آدی (ضرب مثل) در ، (ضرب امثال) در .

(ضرب مثل) . . (ضرب امثال) . . معلوم ، عربجه دن آلمش شیلر . . عیبا عربلر بویله می دیمش؟ قرآنده « اه مثل ضرب ایتدی » و « امثال ضرب ایدر » صورتنده کلدیکه باقیلیرسه ، عربجه ده بو طاقیم سوزلرک آدینه ترکیب حالنده (ضرب مثل) و (ضرب امثال) دینجه مش ، ساده جه (مثل) دیمش .

عربجه ده ساده جه (مثل) دیمش ایکن، بزم بویله ترکیله (ضرب مثل) و (ضرب امثال) دیمه مز نهدن ؟ عیبا بونک سببی ، حکمتی نه ؟ بونی آرمالی یز .

دیدیکمز کی (مثل ضرب) صورتسده بولونمق و (مثل مضروب) ویا (مثل ضارب) معناسنده اولمق لازم کلیر . نته کیم ، بو تاویلہ اویان - (اجل مقضی) معناسنه - (اجل قضا) و - (رجل عادل) معناسنه (رجل عدل) تعبیرلرنده حال بویله در .

(ضرب) کلمہ سی بو وجہ ایله مصدر واسم معناسنه اولونجه ، (مصدرک مفعولنه اضافی) دیدکارینه اویغون برحالده ، کندی مفعولنه مضاف اولمش اولور و (مثلی ضرب) معناسنه کلیر . بوده داها آجیق افاده ایله ، مثلی ضرب ایتمک ، ضرب ایتمه ، ضرب ایدیش و آثار سوزینی یرنده سوبله مک ، سوبله مه ، سوبله یش ، دیمک یرینی طوتار . بویله جه ، مصدر معناسنده قالمش ویا قالماش ، مصدر کله لره اسم حالنده کله لریک بودورلو ترکیبده برلشدیرلمه سی ، دیلزده پک ایله ری کوتورلمش برایشدر . بونک (طول امل ، حسن عمل ، استراحت قلب ، فراغ بال ، حضور خاطر ، اصلاح نفس ، تبدیل هوا ، تزکیه نفس ، ترفیع رتبه ، استیناف دعوا ، اعاده اعتبار ، اجماع امت ، رؤیت هلال ، اداره مصلحت ، علم الارض ، طرزنده ایکی طرفی مفرد اولانلری بولوندینی کی ، (تحریر نفوس ، تشکیل محاکم ، تزکیه شهود ، ترجیح بینات ، تداول ایدی . تسویه امور ، اختلاف اشکال ، تشتت آرا) صورتسده برنجی جزئی مفرد و دیگر جزئی جمع اولانلری ده وار . برنجی جزئیک مصدر معناسی تماماً قاتقوب اسم معناسی قالدینی ، یعنی برنجی جزده جمع معناسنه استعداد حاصل اولدینی وقت (تراجم احوال ، حقوق دول ، تبدلات افکار ، تعاقبات دهور و اعصار ، اختلافات اشکال وصور) شکلنده ایکی طرفی جمع مثاللرده اکسیک دکل . بوناردن بر آز فرقی اولارق (حسب حال ، عرض حال) ترکیب لرندن عبارت اینکی تعبیر ایسه ، اولدجه قایناشمش ، صاریشمش ، بر پارچاق حائنه یاقلاشمش .

کچن ملاحظه لری خاطرده طوتارق ، صیرا صیرا دیزیلن مثاللره دفته باقلم . . . بونارده جزؤلر آیری آیری طور یوز . . . هر جزئیک معناده کی بانی آجیق آجیق کورونیرر . بونلرک ایجابنده برطرفی ویا ایکی طرفی جمع حائنده قونابیلیرسده هیسنده ده ترکیب صورتسده برلشدیرلمه مک موقت بر ایش اولدینی ، بو ایش بیتجه هر کله مک باشی بوش قالب بکندیکی یره کیتلیدیکی پک بالی . . . بونلرک هیچ برنده برشیئه تمغا کی آد اولمق حالی یوق . (ضرب مثل) ترکیبی (حسب حال) ایله (عرض حال) تعبیرلرینه یاز بایشده ده بکزه مه مش . بکزه سه بیله (آثار سوزی) نی افاده ایتمکده (ضرب) ک معناده حقی و علاقہ سی یوق ایکن ، بو جزئیک ده جمع ایلمه سی یوانه کیندلمه سی فضلده در . (ترجمه حال) ترکیبده ایسه (ترجمه) کلمه سنک معناده حصه سی اولدینندن ، (ضروب امثال) بوکا قطنا بکزه من .

شو قیربق مطالعه لری داهاده اوز آتمق ممکندر . نه قادر اوز اتیلیرسه (ضرب مثل) تعبیرینک ، بویله صانده یاننده اولارق ، (آثار سوزی) معناسنه کلمه سی ، اوقادار صارصیلوب گوشه ر .

برشی ایچون ، تک و بسیط بر تعبیر بولونامایوبده . . . چاره سز ، چاتاللی و مرکب بر تعبیر حاجت کورولدیکی وقت ، الده کی تک و بسیط کلمه نک یاننه قاتیلیمق ایچون ، یاقیشیق آلاجق کلمه لر آرانیر ، طوتاجق نقطه لر و مناسبتلر بولونمغه غیرت ایدیایر . نته کیم ، بتون مرکب تعبیرلر بویله بویله آرانارق بولونمشدر . مثلاً (آت سینکی) نک ، (سیوری سینک) لک نک بر کله دن عبارت آدرلی یوق . . . بونلر ایچون آد آرانیرکن ، دوشونولمش . . . باقیلمش . کورولمش که بونارده بر سینک ، سینکن بر نوع . . . برنده بر ایجه مک ، بر سیور بک وار . . . اوبری آت ایله یاشا یور . بو مناسبتلری کوزه تهرک برینه (آت سینکی) ، اوبرینه (سیوری سینک) دیمش . بونلر کی بویله کله ایله میدان کن مرکب تعبیرلر بعضاً قایناشیرده تک کله ایش کی یکی بر شکل آیر ، اوزمان اولجه دوشونولمش مناسبتلر اونوتولور کیدر . مثلاً (اونباشی) و (سودلاج) کله لری اصللرنده (اون - باشی) و (سودلی - آش) ایکن صوکرده دن بو حاله کیرمشلر (۱) . بو ، تورکجه ده بویله اولدینی کی ، تورکجه نک استناده ایتدیکی عربینده و فارسیده و باشقا دیللرده ده بویله در . مثلاً (عرض) و (بهر) کلمه لری ایسته نیلن معنالی ادا اید بیلیمک ایچون (عرض حال) و (بهر سفید) شکلنه قونولور . بو اساس خاطرده طوتولاجق بر اساسدر .

بو اساسی آکلادقدن صوکره ، ینه دوشونم . . . فقط اک اول کور یورز که عربجه ده بونک آدی تک کله ایله ساده جه (مثل) در ، ترکیب حالنده (ضرب مثل) دکادر . او حالده بو قیسه و بسیط تعبیر یرینه نیچون چاتاللی و مرکب بر تعبیر قویمشلر؟ بوراده ینه اسکی سؤاله دوشمش اولیورز . کوردک که بونک بر سبی ، بر حکمتی یوقدر . بونی کچمده هایدی ، (مثل) تعبیری اکسیک کلش ، مقصدی تام آکلانا . مامش دیهلم ، او حالده یاییلاجق ترکیبده تمل یرینی طوتاجق کله ینه بو کله اولابیاردی و بونک اکسیکنی تامملا یاجق متمم کله ده ، عربی و فارسی ترکیب قاعده سنجه ، او آنا کله دن صوکره کلمک ایجاب ایدردی یعنی ترکیب (مثل ضرب) شکلنده و یاخود (مثل مضروب) حالنده اولوردی . او یله اولمامش ده متمم کله ، آنا کله نک اوسنه چیقمش . بونک سبی ، حکمتی نه ؟ اسکی سؤال ینه اوکزه چیقدی .

بونقطه ده اسکی قواعد جیلر آغز یله سوز یله رسه ک دیرزکه . (ضرب مثل) بر ترکیبدر . . . ترکیبی تشکیل ایدن جزؤلرک ایکی سی ده اسم قیمتنده اولدینی ایچون ترکیب (ترکیب اضافی) در . . . (ضرب) مضاف ، (مثل) مضاف ایله . بو حالده (ضرب) کلمه سی یا مصدر معناسنده در . یابوندن یا بما اسم معناسنده در . بونک صنت معناسنده - یعنی - مصدر (معنی منقول) ویا (مصدر بمعنی فاعل) اولماسی ممکن دکادر . چونکه او یله اولسه یعنی ، (ضرب) مصدری (مضروب) ویا (ضارب) یرنده کلش فرض ایدیله بیاسه - ترکیب ، (ترکیب توصیفی) اولوب ،

(۱) صراط مستقیم ، نومرو ۶۰ ، لسان عثمانی تدریساتی اوزرینه قونقهرانس ، صفحه ۱۲۳

گاه کندی عقلمزه کوره ، گاه قواعدجیلر حسابنه یایدیغمز شو دیدیکله یشلر اوزرینه آکلایورز که مثلارمزك اسمنی عربجهدن آلیرکن ، یالکز (مثل) دیهجك یرده غفلت ایتشلرده ، بونك قوللانیشنه یاریان و مثلی یرنده ایراد معناسنه کلن (ضرب) کلهسنی ده برابر آلیورمشلر . گویاکه آغاجی دالیله بوداغیله یانییه یرلشدیرمشلر . ایشته یاکلیش بو نقطهدن باشلایوب سوروکه نمش ، کلش . بو ، نهیه بکزر ؟ یکی آیه (هلال) و کورمک یرنده (رؤیت) دیندیکنه باقارق . . احتمال ، داها سوسلی اولسون دیههرك . . یکی آیک آدینه (هلال) یرینه (رؤیت هلال) دیمکه بکزر . بو بویله اولدقدن صوکره ، (ضرب مثل) تعبیرنده اولدینی کبی ، (رؤیت هلال) ك (رؤیات هلالات) ویا (رؤیات اهله) صورتسنده ایکی طرفنك جمعه . نهسی وکذلک (ضرب مثل ایرادی) دیندیکی کبی ، (رؤیت هلال کورمک) صورتسنده صاحچاره دوشولمهسی چاره سز اولور شکر اللهه که (رؤیت هلال نورانیت اشمال شهر شوال) دیندیکی کورولمش ایسه ده (رؤیات اهله) دیندیکی کورولمه مشدر .

بر کره بو یاکلیش یاییلوب ، (ضرب مثل) ترکیبی بر یاکلیش تعبیر حالنده دبلزه کپردکن ویرلشدکن صوکره ، (ضرب امثال) تعبیری کندینی کورولمش . . بزم شاعرلر .

« سوزده ضرب مثل ایرادینه سوز یوق ، اما

« سوز اودر عالمه سندن قالا بر ضرب مثل . »

کبی سویله نمکه باشلامشلر . (ضرب مثل ایرادی) ضرب مثل ضربی ، دیمکن فرقسز کولونج برسوز ایکن بوکاکیمسهلر ایلشمه مش ، طاقیلما مش . . بو سقط تعبیرلر یرلشمش ، کوله شمش کیتمش . حتی قوجا شناسی کوزل مثلر مزی درله بوب طوبلایوب بر مجله ایچنده ملته آرماغان ایتدیکی وقت ، بوچوروک تعبیری اختیار ایله (ضرب امثال عثمانیه) دیمش . . حتی ابوالضیا بونی علاوه لرله صوکره دن باصدینی وقت کتابک اسمنه ایلشمه مش ، ایلشیک ایتمه مش . مثل اوزرینه یوروتدیکی مطالعه لرده ده (مثل) و (امثال) دبوب کچمش ، (ضرب امثال) دیمه مکله برابر (ضرب امثال) دیمه یلمده ، دیمه مش .

بر تعبیرک عصرلردن بری ادیبلرجه ، شاعرلرجه قوللانیلماسی ، عموجه قبول ایدیلوب یرلشمه سی ، اسکیمه سی ، قدم حاصل ایتمه سی ، بوندن صوکره ده حالیه یراقیلوب بوزولماسی ایچون برنوع برات . برنوع فتوا دکلیدر ؟ دکدر . قدیم ، قدیمی اوزره ترك اولونمازی ؟ خایر ، ضرر قدیم اولماز و ضرر اولان قدیم قدیمی اوزره ترك اولونماز ، چونکه بوتعبیر قوللانیلمش ایسه ده یاکلیش قوللانیلمشدر ، اسکیمش ایسه ده ضرر یاپارق اسکیمشدر . ایشته بزده بو حقلرله دیرز که یاکلیش حساب بغداددن دوزر ، ضرر قدیم اولماز . خصوصاً که بونی (ضرب مثل) صورتسنده قوللانیلمش ادیبلر ، شاعرلر واریسه ،

« بویله در (راغب) مکافات عمل ، کیم فی المثل »

« صورسهلر مندوریتی غدار کندین کورسته ریر »

یپتنده اولدینی کبی ،

« ایراد مثله مثلی یوقدر »

مصراعنده اولدینی کبی ، (مثل) صورتسنده قوللانیلمش ادیبلر و شاعرلرده واردر . خصوصاً که (مثلدر) ، (امثالنددر) دینلر ، (ضرب مثلدر) ، (ضرب امثالنددر) دینلردن داهاچوقدر .

بوراده سویله نه بیله جک برسوز داها وار . . (مثل) تعبیرینک یرقاج معناسی وار . . اوچله دن (اورنک) معناسی ، (ماصال) معناسی ، (آتالر سوزی) معناسی . . (ضرب مثل) ایسه یالکز و یالکز (آتالر سوزی) معناسه قالیپ اولمش . . بونک باشقا احتمالره قایلیری قاپالی . بوملاحظه ایله اولسون ، (ضرب مثل) ی آلیقویمق ، حالی اوزره یراققی مناسب اولمازی ؟ واقعا بونده کی مقصد تقدیر ایدیه جک بر مقصددر . فقط بوتقدیر ایدیه جک مقصدی ، تقدیر ایدیه جک بر تقدیر ایله تأمین ایتلی ایدی . یوقسه ، مثلاً (جامع) کله سنده باشقا معنالرده وار . بونی یراقلمده باشقا برشی آلام ، یا خود بونی (جامع عبادت) صورتسنده قوللانیلم ، دیمک ناصیل چیک بر مطالعه ایسه ، مجرد (مثل) ده باشقا معنالر بولوندینی دوشونجه سیله (ضرب مثل) دوشونکونک کورستمک او یله چیک بر مطالعه در .

عبرته کوروله جک شیلردندر که دیلمزک دیابانجی قهری کورمدیک ، اوزمالی مثلر من ایچنده ، (ضرب مثل) کبی ، (ضرب امثال) کبی چاپراز و چاپاریز شیلر یوقدر . ، مثلر من عربیدن ، فارسیدن لغت و تعبیر آلدینی زمان « صبر ایدن درویش » مراده ایرمش « صورتسنده آلوب ، ساده لکن آریلماز . زورلادقلری زمان بیله ، اولو اورتا کوشه میهرک ، « کوردس ، طوباله س ، قبوله س » دییوب ، دیک طبعیتندن طیشاریلره چیقارق ، « کوراست - طوبال است » قبول است « دیمز . شو حالله و ملاحظه لره مینی ، بوتون دنیا بو خطاده آباق دیره سه بیله . . بن یالکز باشمه دیک عزتنه و دوغرونک حیثیته رعایت ایدوب (مثل) دیرم ، (مثلر) دیرم . . بک صبقیشیرسه م (امثال) ده دیرم . فقط بر وقت ، (ضرب مثل) و (ضرب امثال) دیم . بویله دینلره . . نه قادارده چوق اولسه لر . . خطا ایدیوسکوز ، دیمه دن چیکنم .

کریسی کله جک

اسپارطلی

حق

عثمانیلرده صنایع نفیسه از جمله خطوط بدیعه

ادراکیله معمور اولدیغمز شو دوره اخیر تجدید مزده عثمانیلرک سیئاتندن ، علوم و فنون و کرک صنایع نفیسه ده کی تدنیارندن برحس تأثر و تأسفک سوقیله مطبوعاتده و خطابه لرده بک چوق تصادف ایدلدی . هیچ شبهه یوق که شاهراه ترقیده خطوه انداز اوله بیلیمک شمعی یه قدر